

REZERWATY: SKULSKIE DĘBY I SKULSKI LAS

Grzegorzewice – Skuły – Kaleń – Żabia Wola – Żelechów – Ojrzanów – Zareby – Bartoszkówka – Grzegorzewice

Tym razem zapraszamy Cię na wyjątkową wycieczkę, która zaskoczy Cię mnogością ciekawych miejsc i obiektów odwiedzanych po drodze. Wstań z fotela i przekonaj się sam!

0 km Grzegorzewice: Swoją trasę rozpoczynasz u zbiegu ulic Słonecznej oraz Pałacowej w Grzegorzewicach. Znajdź oznaczenie początku trasy i podążaj śladem kolejnych znaków w tym samym kolorze. Zacznij od skrętu w prawo i pedałuj tak jak prowadzi Cię asfalt, aż do większego skrzyżowania. Odbij na nim w prawo, tak żebyś dojechał do ronda w miejscowości Skuły. Wybierz drugi zjazd, czyli skieruj się w lewo, by móc odwiedzić przepiękny kościół p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła.

3,2 km Skuły - Kościół p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła: Jest on zabytkiem II klasy oraz jedną z nielicznych drewnianych budowli na terenie Polski. Fundacja kościoła nastąpiła zapewne w XIV wieku, a wzmiankę o proboszczu znajdujemy w 1443 roku. W 1654 roku dobra skulskie nabyła Królowa Maria Ludwika i przekazała na własność Księżom Misjonarzom. Akt darowizny potwierdził w dniu 23 maja 1654 roku Król Jan Kazimierz. Obecny kościół jest kolejnym, prawdopodobnie trzecim, obiektem w tym miejscu. Pierwszy powstał staraniem Skulskich, następny w XVI wieku (spalili go Szwedzi w 1656 roku). W latach 1774-75 dobudowano zakrystię, a ściany wewnątrz obito płótnem. Na nim wymalowana została cenna iluzjonistyczna polichromia, przedstawiająca sceny ze Starego i Nowego Testamentu. Jest to jedyna tego rodzaju osiemnastowieczna polichromia kościelna, jaka powstała na Mazowszu (wg L. Herza). Na suficie kościoła znajduje się obraz „Wniebowzięcia N.M.O”, a w prezbiterium „Ostatnia wieczerza” z 1896 roku, pędzla Józefa Spornego z Nieszawy i Józefa Rutkowskiego. Z XVIII wieku pochodzą m.in. chrzcielnica barokowa, monstrancja, dwa ołtarze rokokowe, lichtarze na paschał i wyposażenie zakrystii. Obok kościoła stoi czworoboczna, drewniana dzwonnica, wzniesiona w 1822 roku. Na dawnym cmentarzu stoi zegar słoneczny z blatem marmurowym z XVIII wieku. Po obejrzeniu tego niesamowitego obiektu, wróć do drogi, na której znalazłeś się po pokonaniu ronda. Teraz, przez najbliższe 4,1 km, pedałuj cały czas prosto ulicą Mszczonowską, aż do skrzyżowania z ulicą Główną. Obróć swój rower w lewo i skręć w nią. Podróżuj nią, aż do jej końca. Właśnie dotarłeś do miejscowości Żabia Wola. Jesteś na skrzyżowaniu przy Domu Kultury, który ma swą siedzibę w zabytkowym dworku. W tym miejscu odbij w prawo.

10 km Żabia Wola - Dom Kultury: Jeśli masz ochotę na przerwę, możesz odpocząć na jego terenie. Dworek ten, zbudowano na początku XIX wieku. Po II wojnie światowej uległ on zniszczeniu, a otaczający go park zdewastowano. Generalny remont nieznacznie zmienił jego wygląd zewnętrzny. W tym miejscu mieści się także (Mini) Muzeum Żaby. Zebrana kolekcja figurek powoli staje się największym tego typu zbiorem w Polsce. Muzeum to, nie pobiera żadnych opłat od zwiedzających. Po krótkim odpoczynku wróć do drogi, na której ostatnio się znalazłeś i skręć od razu w prawo. Podążaj ulicą Wiejską, aż do jej końca i skrzyżowania z ulicą Jesionową, na którym odbij w lewo. Kieruj się cały czas prosto, tak jak wskazuje oznaczenie trasy. Po ponad 13,5 km od startu docierasz do skrzyżowania z ulicą Chełmońskiego. W tym miejscu powinieneś skrócić w prawo. Teraz pedałuj tak, jak prowadzi Cię droga.

13,9 km Żelechów – Cmentarz; 14,0 km Żelechów - Kościół p.w. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny: Właśnie dotarłeś do cmentarza w miejscowości Żelechów, na którym został pochowany wybitny polski malarz, Józef Chełmoński. Wejdz na jego teren i kieruj się specjalnymi znakami, które zaprowadzą Cię do grobu słynnego artysty. Długoletnia przyjaźń Chełmońskiego z ks. Barnabą Pełką z Parafii Ojrzanowskiej sprawiła, że jego ostatnią wolą było spocząć na tym właśnie wiejskim cmentarzu, obok grobu przyjaciela. W 2012 roku oba nagrobki zostały odrestaurowane. Po wyjściu z cmentarza, wróć do drogi i kieruj się w stronę kościoła p.w. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny, wybudowanego w połowie XVI wieku. W jego wnętrzu znajduje się m.in. ołtarz główny pochodzący z 1771 roku, renesansowa płyta nagrobkowa rycerza Kacpra Mińskiego z około 1570-1580 roku, a także barokowa ambona, bogato zdobiona rzeźbami ewangelistów. Tuż za kościołem skręć w lewo w ulicę Kościelną. Po przejechaniu

kolejnych 100 m trasy obróć rower w prawo. Jesteś nadal na tej samej ulicy. Pedałuj dalej, aż do skrzyżowania z ulicą Piaskową. W tym miejscu odbij w lewo, tak jak prowadzi Cię asfalt. Kolejną ulicą, w którą musisz skręcić w prawo jest ulica Krakowiańska. Dojedź do jej końca i udaj się znów w prawą stronę. Jedziesz ulicą Nad lasem. Podróżuj prosto. Na rozwidleniu dróg, wybierz tę w prawo, zgodnie z oznaczeniem kierunku Zagrody Ojrzanów.

17,7 km Ojrzanów - Zagroda Ojrzanów: Jeśli masz ochotę na odpoczynek, nie mogłeś trafić lepiej. Zjedź z drogi, którą przyjechałeś i wstąp w niesamowicie gościnne progi tego urokliwego miejsca. Zagroda Ojrzanów to malowniczo rozłożone drewniane domy w otoczeniu kompleksu stawów. To kawałek Mazur w środku Mazowsza oraz wyrafinowana architektura, w której harmonię osiągnęły zabytkowe chałupy, dzieła sztuki z różnych epok i minimalizm przeszklonej sali treningowej. Zagroda zaprasza o każdej porze roku. Jest tu sauna w domku na wodzie, kilka luksusowych pokoi gościnnych, klimatyczna jadalnia, wybieg dla koni i stadka owiec, a także sklepik, w którym zaopatrzyć się można w produkty wprost z grządek. W każdą niedzielę o 16:00 odbywają się tutaj ciekawe wydarzenia kulturalne. Po chwili wytchnienia w otoczeniu natury wróć do drogi, która Cię tu doprowadziła i pedałuj dalej przed siebie. Skręć w prawo, zgodnie z oznaczeniem szlaku i udaj się w stronę asfaltowej drogi. Kiedy do niej dotrzesz, znów odbij w prawo i jedź w stronę miejscowości Ojrzanów. Właśnie podróżujesz ulicą Tarczyńską. Kontynuuj swoją jazdę, aż do skrzyżowania z ulicą Kasztanową. W tym miejscu powinieneś skręcić w lewo. Gdybyś przed wykonaniem skrętu pojechał prosto, w niedalekiej odległości od skrzyżowania, mógłbyś zobaczyć z zewnątrz Pałac w Ojrzanowie. Jest to Pałac w stylu późnego klasycyzmu, wybudowany według projektu Władysława Marconiego w drugiej połowie XIX wieku przez rodzinę Stadnickich. Wokół budynku rozciąga się piękny park krajobrazowy. Obiekt jest własnością prywatną, niedostępną do zwiedzania. Jeśli zdecydowałeś się obejrzeć Pałac, wróć do skrętu w ulicę Kasztanową. Jedź nią prosto. Po pokonaniu blisko 22,8 km od początku trasy odbij w lewo, tak jak prowadzi Cię droga asfaltowa. Po kolejnych 300 m skieruj swój jednośląd w prawo, w ulicę Skowronią. Jedź cały czas przed siebie. Gdy dojedziesz do skrzyżowania z piaszczystą drogą, udaj się w prawo i kieruj się oznakowaniami szlaku. Za niecałe 2 km wjedziesz do wyjątkowego lasu. Przywita Cię Rezerwat przyrody – Skulski Las.

26,6 km Rezerwat „Skulski Las”: Został on utworzony w 1984 roku i obejmuje większą część uroczyska leśnego Skuły-Wschód, znajdującego się na terenie leśnictwa Skuły. Rezerwat ten, jest wyjątkowo cennym obiektem przyrodniczym w krajobrazie Polski Środkowej. Wyjątkowo pięknie prezentuje się wczesną wiosną, kiedy jest usłany swoistym dywanem z kwitnących zawilców. Kiedy wyjedziesz z Rezerwatu, znajdziesz się na skrzyżowaniu ulicy Jesionowej oraz Ekologicznej. Pedałuj dalej prosto. Dopiero, gdy dojedziesz do drogi asfaltowej odbij w nią w lewo. Jedź nią do końca, a następnie po minięciu po prawej stronie kompleksu boisk sportowych, skręć w prawo. Jedź dalej tak, jak prowadzi Cię asfalt. Na najbliższym rozjeździe udaj się w lewo, w ulicę Mszczonowską. Jedź tą drogą, aż do jej końca, a następnie odbij w prawo i od razu znów w tę samą stronę, w kierunku Mszczonowa. Kiedy znajdziesz się na 33,8 km od początku trasy skręć w prawo w kierunku Gospodarstwa rolno – rybackiego „EKOFARM”. Aby tam dotrzeć, zjedź z asfaltu w lewo na łuku drogi i podążaj piaszczystą drogą, aż do głównej bramy wjazdowej na teren Gospodarstwa.

34,3 km Grzegorzewice - Stawy hodowlane, Wodna Osada Grzegorzewice: Malownicze stawy rybne w Grzegorzewicach, zajmujące powierzchnię 80 ha, zasila woda ze źródeł rzeki Pisi Gągoliny, posiadająca pierwszą klasę czystości. Hodowla jest w pełni ekologiczna. Rozległe stawy to siedlisko różnorodnego ptactwa, zaś panująca wokół cisza i spokój, przyciąga nie tylko miłośników wędkarstwa, ale także spacerów. W sąsiedztwie Gospodarstwa znajduje się dwór z połowy XIX wieku, z czasem rozbudowany w duchu romantycznego historycyzmu i przekształcony w pałac. Po dewastacji w czasie II wojny światowej i w okresie powojennym, obiekt został odbudowany i przekazany na potrzeby Domu Pracy Twórczej Adwokatury. Park otaczający rezydencję, wpisany jest do rejestru zabytków i podlega ochronie konserwatorskiej.

Wróć do Mszczonowa zgodnie z trasą „Traktem Tarczyńskim” lub, jeśli masz ochotę, wykorzystaj dołączoną mapę i opracuj własną drogę powrotu. Spędź resztę dnia zażywając relaksującej kąpieli w Kompleksie Basenów Termalnych w Mszczonowie.